

tekst 11

Aangiften blijven steeds langer liggen

De aangiften van slachtoffers van misdrijven en kleinere overtredingen blijven steeds langer op de plank liggen.

Bij misdrijven duurt het in de eerste plaats te lang voordat er een beslissing wordt genomen over wat er met de zaak wordt gedaan. En als er een verdachte is, duurt het lang voordat deze voor een rechter wordt gebracht.

bron: ad.nl van 4 juni 2022

Lees tekst 11.

- 1p **18** In welk soort onderzoek of statistieken worden de delicten uit tekst 11 in ieder geval opgenomen?
- A** in daderonderzoeken
  - B** in het onderzoek van de Veiligheidsmonitor
  - C** in politiestatistieken
  - D** in slachtofferonderzoek

Zie tekst 11.

- 1p **19** Als het lang duurt voordat besloten wordt of een verdachte voor een rechter wordt gebracht, is er een gevaar voor eigenrichting.
- Geef aan wat gevaar voor eigenrichting inhoudt.

tekst 12

Gemeente Haarlemmermeer kampt met een recordaantal meldingen van jeugdoverlast

De cijfers liegen er niet om: Haarlemmermeer was afgelopen jaar, na Amsterdam, de regio met de meeste meldingen van jeugdoverlast in Noord-Holland.

Aan voorbeelden geen gebrek. Zo werden afgelopen weekend nog vier jongeren aangehouden voor het vernielen van een bus.

In de gemeente worden regelmatig ontmoetingsplekken voor jongeren vernield of bezaaid met lachgasballonnen achtergelaten.

Burgemeester Marianne Schuurmans sprak zich uit over de overlastgevende jeugd: "Wat mij betreft is er een grens overschreden. Drugs- en alcoholgebruik, gooien met eieren en fruit naar bussen, huizen en mensen, intimiderend gedrag naar andere, vaak oudere inwoners, of naar winkelpersoneel is gewoon crimineel gedrag."

bron: nhnieuws.nl van 10 maart 2022

Lees tekst 12.

- 2p 20 De jeugdoverlast in de gemeente Haarlemmermeer voldoet aan een aantal kenmerken van veelvoorkomende criminaliteit. Een kenmerk van veelvoorkomende criminaliteit is dat het gaat om massaal voorkomende strafbaar gestelde gedragingen.
- Noem een **ander** kenmerk van veelvoorkomende criminaliteit dat in tekst 12 te herkennen is.
  - Leg vervolgens uit dat de jeugdoverlast in de Haarlemmermeer aan dit kenmerk voldoet.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
Kenmerk: ...
De jeugdoverlast in de Haarlemmermeer voldoet aan dit kenmerk, want ...

Zie tekst 12.

- 1p 21 De kans op het plegen van strafbare feiten neemt toe als er sprake is van één of meerdere risicofactoren. Eén zo'n risicofactor is groepsdruk.
- Noem een **andere** risicofactor voor het plegen van strafbare feiten, die te herkennen is in tekst 12.

tekst 13

Werkstraffen om hanengevechten in schuur

- 1 Boy de M. uit Zwammerdam en Joseph S. uit Bodegraven zijn veroordeeld tot werkstraffen van 80 en 40 uur voor het laten vechten van hanen in een schuur in Bodegraven.
- 2 Volgens de rechter is er sprake van dierenmishandeling.
- 3 Als de twee opnieuw de fout ingaan, moeten zij de cel in.
- 4 Bovendien mogen de mannen de komende twee jaar geen kippen of hanen houden.
- 5 Hanengevechten zijn illegaal in Nederland. Bij een hanengevecht nemen twee dieren het tegen elkaar op tot er eentje doodgaat of niet meer verder kan vechten. De hanen vechten met elkaar omdat ze hun territorium beschermen.
- 6 De hanen in Bodegraven werden volgens de politie vermoedelijk gefokt voor gevechten in Frankrijk. Daar is het in sommige gebieden legaal om hanengevechten te houden.

bron: omroepwest.nl van 6 juli 2022

Lees tekst 13.

2p 22 Tekst 13 is opgedeeld in zes tekstfragmenten.

Hieronder staan drie soorten straffen:

- a bijkomende straf
- b hoofdstraf
- c voorwaardelijke straf

→ Koppel de soorten straffen a, b en c aan het tekstfragment waarin zij te herkennen zijn.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

- a bijkomende straf = ... (vul één nummer tekstfragment in)
- b hoofdstraf = ... (vul één nummer tekstfragment in)
- c voorwaardelijke straf = ... (vul één nummer tekstfragment in)

Zie tekst 13.

2p 23 Criminaliteit is een relatief begrip. In tekst 13 staat hiervan een voorbeeld.

→ Geef een voorbeeld uit tekst 13 waaruit blijkt dat criminaliteit een relatief begrip is.

→ Leg uit waarom uit dit voorbeeld blijkt dat criminaliteit een relatief begrip is.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Voorbeeld uit tekst 13: ...

Hieruit blijkt dat criminaliteit een relatief begrip is, omdat ...

tekst 14

Rechter wordt kritischer op overheid

In september 2019 sloot de burgemeester van Harderwijk een drugspand waar een vader met zes van zijn zeven deels minderjarige kinderen woonde. De oudste zoon handelde in drugs en bij een andere zoon werd hennep in de auto gevonden. De burgemeester sloot de woning op grond van ... .

De vader en de vier andere kinderen waren niet bij de drugshandel betrokken. Toch werden ook zij op straat gezet. De rechtbank stelde de burgemeester in het ongelijk, omdat door de arrestatie van de twee broers er een verminderde noodzaak was tot sluiting van de woning.

bron: nu.nl van 10 februari 2022

Lees tekst 14.

- 1p 24 Welke wet of welk wetboek is op de puntjes in tekst 14 weggelaten?
- A de Opiumwet
  - B de Wegenverkeerswet
  - C de Wet wapens en munitie
  - D het Wetboek van Strafrecht

Zie tekst 14.

- 2p 25 Nederland is een rechtsstaat. Een kenmerk van een rechtsstaat is dat er grondrechten zijn.
- Leg uit welk **ander** kenmerk van de rechtsstaat te herkennen is in tekst 14.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Het kenmerk dat te herkennen is: ... ,
want uit tekst 14 blijkt dat ... .

tekst 15

Gevangenismedewerkers klagen

In gevangenissen is te weinig aandacht voor het voorbereiden van gedetineerden op hun terugkeer in de samenleving. Zo krijgen ze onvoldoende begeleiding tijdens hun proefverlof en worden ze niet altijd goed opgevangen als ze vrijkomen. Dat die gevangenen niet goed worden voorbereid op terugkeer, pakt niet alleen slecht uit voor henzelf. Het draagt volgens de gevangenismedewerkers ook niet bij aan een veiligere samenleving.

bron: nos.nl van 13 juni 2022

Lees tekst 15.

- 1p 26 Aan welk doel van straffen wordt volgens de gevangenismedewerkers te weinig aandacht besteed?
- A handhaving van de rechtsorde
  - B resocialisatie
  - C vergelding
  - D voorkomen van eigenrichting
- 1p 27 Wat is een onderdeel van een requisitoir?
- A de aanklacht
  - B de strafeis
  - C het pleidooi
  - D het vonnis

tekst 16

Kritiek op 'te slappe' aanpak geweld tegen hulpverleners door justitie

Ambulancemedewerkers die te maken krijgen met agressie en geweld hebben geen zin meer om nog aangifte te doen. Het Openbaar Ministerie Oost-Nederland springt veel te laks¹⁾ met hun zaken om waarin zij als hulpverlener slachtoffer zijn geworden. Geweldszaken worden niet eens voor de rechter gebracht.

Met die harde kritiek komt de regionale ambulancezorg van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Drie ambulancemedewerkers kregen bij twee ritten te maken met zeer heftige incidenten. Het Openbaar Ministerie (OM) deed de zaken zelf af, buiten de rechter om.

Het OM zegt begrip te hebben voor de teleurstelling. Behandeling door de rechtbank is uitgangspunt bij geweld tegen hulpverleners, stelt het OM.

noot 1 laks = makkelijk, onverschillig

bron: ad.nl van 27 december 2021

Lees tekst 16.

- 1p 28 Op welke taak van de officier van justitie is er kritiek in tekst 16?
- A het begeleiden en adviseren van slachtoffers
  - B het doen uitvoeren van de straffen
  - C het leiding geven aan het opsporingsonderzoek
  - D het vervolgen van strafbare feiten

Zie tekst 16.

- 1p 29 Slachtoffers van ernstige misdrijven hebben verschillende rechten.
- Aan welk recht dat slachtoffers hebben, kan niet worden voldaan als het OM de geweldszaken zelf afdoet?

- 2p 30 Er zijn verschillende theorieën over crimineel gedrag, zoals:
- de aangeleerd gedragstheorie
  - de anomietheorie
  - de bindingstheorie
  - de rationele-keuze-theorie

Hieronder staan vier situaties:

- Een dief heeft vrienden die ook stelen.
  - Een dief heeft weinig familie en vrienden en spijbelt erg veel.
  - Een dief heeft weinig geld omdat hij geen goed betaalde baan kon vinden, maar wilde ook die dure merkschoenen hebben.
  - Een dief zag dat er geen bewakingscamera's in de winkel hingen en dacht dat hij niet gepakt zou worden.
- Geef voor elke situatie aan met welke theorie over crimineel gedrag de situatie het best verklaard kan worden.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

- 1 = ... (vul de theorie in)
- 2 = ... (vul de theorie in)
- 3 = ... (vul de theorie in)
- 4 = ... (vul de theorie in)

tekst 17

Femke Halsema gaat de strijd aan met drillrappers

Femke Halsema, burgemeester van Amsterdam, is helemaal klaar met het geweld dat drillrappers veroorzaken. Regelmatig zijn er in Amsterdam steekpartijen die voortkomen uit ruzies tussen rappers die agressieve strijdmuziek maken. Ze wil daarom gaan experimenteren met online gebiedsverboden.

Een online gebiedsverbod houdt in dat 'iemand een bericht moet verwijderen of op bepaalde internetomgevingen (tijdelijk) geen toegang meer krijgt'. Het idee is dus dat risicovol online gedrag op tijd wordt gespot en aangepakt. Dit met als doel om fysiek geweld in de stad te voorkomen.

bron: soundflow.nl van 14 oktober 2022

Lees tekst 17.

- 2p 31 Leg uit dat uit tekst 17 blijkt dat een online gebiedsverbod zowel een repressieve maatregel als een preventieve maatregel is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- Een online gebiedsverbod is een repressieve maatregel, want uit tekst 17 blijkt ...
- Een online gebiedsverbod is een preventieve maatregel, want uit tekst 17 blijkt ...

tekst 18

Stiekem condoom afdoen wordt opgenomen in zedenwet

Stealthing, het stiekem afdoen van een condoom tijdens de seks, wordt in de nieuwe zedenwet, net zoals in het buitenland, strafbaar gesteld. Het stiekem afdoen van een condoom tijdens de seks wordt in de nieuwe zedenwet opgenomen als een voorbeeld van misleiding die kan leiden tot vervolging voor verkrachting.

bron: de Volkskrant van 1 maart 2023

Lees tekst 18.

- 1p 32 Wie bepaalt of bepalen uiteindelijk dat stealthing strafbaar wordt gesteld in de wet?
- A de Hoge Raad
  - B de rechterlijke macht
  - C het OM en de minister
  - D het parlement
- 2p 33 Hieronder staan vier soorten rechtszaken en vijf soorten strafrechters.

soort rechtszaak

- a Een fraudezaak wordt in hoger beroep behandeld.
- b Een persoon is het niet eens met de verkeersboete die hij heeft gekregen.
- c Een persoon moet voorkomen vanwege winkeldiefstal.
- d Een zaak waarin wordt beoordeeld of het recht goed is toegepast.

soort strafrechter

- 1 kantonrechter
- 2 politierechter
- 3 rechter meervoudige kamer
- 4 rechter gerechtshof
- 5 rechter Hoge Raad

→ Geef bij elke rechtszaak aan welke strafrechter de rechtszaak behandelt. **Let op:** er blijft 1 soort strafrechter over.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

- a = ... (vul soort strafrechter in)
- b = ... (vul soort strafrechter in)
- c = ... (vul soort strafrechter in)
- d = ... (vul soort strafrechter in)